

BRÁNA

měsíčník sboru Českobratrské církve evangelické
v Praze-Braníku

XXVII. ročník

číslo 6/červen 2021

VÍTEJTE!

PRAVIDELNÝ SBOROVÝ PROGRAM

Neděle	9.30	bohoslužby (1. neděle v měsíci rodinné, 3. neděle sv. večere Páně)
	12.00	každou 3. neděli v měsíci deskohrátky
	14.00	bohoslužby „Společenství Kristovo“
Pondělí	18.00	rozrost (setkání střední generace, vždy 1. pondělí v měsíci)
Úterý	7.30	modlitební setkání
	8.00	společné čtení nábožensky vzdělávací knihy
	9.00	hEaVEN (setkání malých dětí s rodiči)
Středa	17–18	práce na skalce + posezení u kávy (od jara do podzimu)
	18.00	biblická hodina
	19.30	loutnový koncert (R. Měřinský a jeho hosté, 2. středa v měsíci)
Čtvrtek	15–17	úřední hodiny faráře (předchozí tel. domluva doporučena!)
Pátek	15.30	dorost (mladší i starší), odrost
Sobota	12–17	rehabilitační centrum EXIT – pomoc lidem bez domova (1. a 3. sobota v měsíci)

DALŠÍ INFORMACE na předposlední straně časopisu

Obsah

Vítejte	2	Večere Páně tradičně netradiční	11
pravidelný sborový program		zamyšlení Pavla Siváka	
Ze sborového života	3	S Čedokem přes NDR na svobodu ..	13
zápis z 816. schůze staršovstva		vzpomínky Petra Bíska	
Nevšední kvíz	3	Letní pozdrav z hanácké hospody ·	15
z letošní Noci kostelů		fejton	
Skvělá doba aneb Křesťanstina	5	Sborová knihovna	16
Kvíz bratra Čujana	8	Můj drahý Tasemníku	
Božena Němcová		Sním o lepším	17
Sváta Karásek	8	Abraham podle Elišky Adamcové	
zpráva o uložení urny		Bělohorští mučedníci a my	19
O tvrzích a jiných zajímavostech	9	Aleš Drápal	
v Praze a okolí		Můj první tábor YMCA v Soběšíně ·	21
Jiřina Šiklová, ...	10	Petr Bísek	
Julie Matoušková a Anna Kavi- nová (vzpomínky Aleše Drápala)		Kontaktní informace, tiráž	23

ZE SBOROVÉHO ŽIVOTA

ZÁPIS Z 816. SCHŮZE STARŠOVSTVA

Staršovstvo se sešlo 10. 5. 2021 na své 816. schůzi. Schůze se konala hybridně, v menší míře fyzicky v Evenu, ve větším počtu online. Schůzi řídil farář Jaroslav F. Pechar.

Biblický úvod měl Dušan Bruncko. Boží otázka „Kde jsi, Adame?“ se v Bibli v různých variacích opakuje. Vyjadřuje to Žalm 139: „Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě...“ a píseň Na vrchu vzdáleném...

Staršovstvo schválilo *zprávu o životě sboru* (Marta Drápalová), která bude čtena na *sborovém shromáždění*. Výroční shromáždění bude uspořádáno, až to podmínky dovolí.

Staršovstvo se zabývalo *rozpočtem sboru* a přípravou *rekonstrukce kostela*. Aktuálně řešilo například pořízení nového osvětlení namísto zářivek. Dokončuje se projekt rekonstrukce, přes léto bude vypsáno výběrové řízení na firmu, která bude rekonstrukci provádět. Ukázky z návrhu plánované rekonstrukce jsou k dispozici na našem webu.*

Z aktuálně řešených věcí vyjímáme např. zvukový výstup z varhan, scénické osvětlení pro vánoční hry či lavice podél oken, které zvýší počet míst k sezení v kostele.

NEVŠEDNÍ KVÍZ

Nedalo mi to, a tak jsem ještě napsal něco o dnešní Noci kostelů v Braníku.

Dobře to vymyslel náš farář Jarda. A bylo vidět, že tento kvíz opravdu zaujal každého návštěvníka našeho branického kostelíka.

Žalm 23 ve třiapadesáti jazycích rozložený po lavicích a po stranách kazatelny řešení. Hned jsem si vzpomněl na kvízy našeho bratra Čujana.

Kromě historických informací o kostelíku, který podle valašského kostela ve Velké Lhotě vyprojektoval architekt Pavel Bareš jako prozatímní útočiště na cca 20 let branickým evangelíkům. Jak jsme ale živoucími svědky, do prodloužení jeho životnosti se po dvačtyřiceti letech od prvního otevření pustil člen branického sboru architekt bratr David Vávra, který se zasadil o novou apsidu, která slouží jako místo k biblickým hodinám, setkávání mládeže, a dokonce posloužila k oslavě mých padesátin.

*) https://ccebranic.rajce.idnes.cz/Rekonstrukce_kostela_-_navrhy

Apsidou bratra Davida Vávry ale zkulturnění našeho kostelíku neskončilo. Bratr Vávra navrhl i přístavbu Even, která slouží nejen k biblickým, ale i k dalším nejrůznějším setkáváním. Třeba ke kafi nebo k čaji po bohoslužbách.

Tak se tedy – kromě historických informací a prohlídky všech prostor, patřících ke kostelu, mohli příchozí návštěvníci na Noci kostelů i dozvědět, jak se píše Žalm 23 třeba v japonštině, mandarínštině, řečtině anebo v hebrejštině, a dokonce i ve slovenské romštině. Abych se popravdě přiznal, velmi mi to připomnělo oblíbené kvízy našeho bratra Čujana. Velmi zajímavý nápad to byl. A jenom co jsem tak od 17.45 čítal návštěvníky, tak se jich u tohoto kvízu zastavilo cirka 20–30.

Zajímavé byly také individuální rozhovory, při kterých jsme s některými i vzpomínali na svá studia na HTE. Bylo to jak třídní setkání po devíti letech. Jen bez profesorů. Robalová, Lukeš, Beneš, Pavlík, Vogel a mnozí další, na které jsme vzpomínali již jen v dobrém.

S jedním návštěvníkem jsme zase rozebírali lingvistický význam etnického pojmu Cikán a Rom, což byla velmi zajímavá debata, při které jsem opět vzpomenu na svá studijní léta a Fraserovu knihu „Die Zigoiner“ (přeloženou do češtiny), ve které autor mimo jiné vysvětluje rozdíl mezi Romem a tzv. „Cikánem“.

Pavel Sivák

002

23:1 ز الرَّبِّ رَاعِيٌّ فَلَا يُغَوِّرُنِي شَيْءٌ.

2 فَمَنْ يَضُرُّ يُرْبِضُنِي. إِلَى مِيَاهِ الرَّاحَةِ يُورِدُنِي.

فَسِي. يَهْدِينِي إِلَى سُبُلِ الْبِرِّ مِنْ أَجْلِ اسْمِهِ.

أَيْضًا إِذَا سِرَبَ بِي وَادِي ظِلِّ الْمَوْتِ لَا أَخَافُ شَرًّا، لِأَنَّكَ أَنْتَ

هُمَا يُعَزِّيَانِي. 4 مَعِي. عَصَاكَ وَعُكَّارُكَ

تُرْتَبُ قَدَامِي مَائِدَةٌ تُجَاهَ مُضَائِقِي. مَسَحْتَ بِالذَّهْنِ رَأْسِي. كَأْسِي

5 رِيًّا.

إِنَّمَا خَيْرٌ وَرَحْمَةٌ يَتَّبَعَانِي كُلَّ أَيَّامِ حَيَاتِي، وَأَسْكُنُ فِي بَيْتِ الرَّبِّ

6 إِلَى مَدَى الْأَيَّامِ.

SKVĚLÁ DOBA ANEB KŘEŠŤANŠTINA

- Víte, co se každé 1. pondělí v měsíci děje?
- Tušíte, komu je setkání od 18 hod. určené?
- Znáte průběh setkání, případně jak je nazvané?
- A teď nejtěžší otázka: orientujete se v následujícím sdělení? „Kdo je ten chlap v černém se zlatým řetězem? To je bratr synodní senior. Bude ordinovat ordinovaným presbyterem (teda teď se tomu říká výpomocný kazatel) našeho bývalého bratra kurátora.“

Pokud na některou z otázek výše zní vaše odpověď „ne“, pak je na čase přijít na setkání určenému střední generaci každé 1. pondělí v měsíci. Od 18 hodin se (většinou v Evenu) společně zaposloucháme do některého z vybraných křesťanských témat (prezentovaného jedním z nás) a následně o něm živě diskutujeme - za posilňování se vybraným obcerstvením.

SAMÉ POPRVÉ

Nejlépe to vychytali ti, kteří přišli první červnové pondělí (7. 6.) a zažili unikátní zamyšlení dlouholetého člena sboru Davida Vávry, které bylo pro naše vyprahlé duše jako doušek čerstvé průzračné vody pro žíznivé. Po absolutně vyčerpávajícím kulturním a společenském půstu každého z nás (na COVID samotce) bylo skutečným kulinářským zážitkem ochutnání úplně první Vávrový prezentace pod názvem „Úspora“.

Kdo by neznal „sklepácký“ styl herce a architekta Davida Vávry? Dalo se očekávat, že zábavně a pozitivně pojme své zamyšlení o době COVIDové. David Vávra ukázal všem přítomným svůj osobitý pohled na domy v našem okolí, které jsou pro něj něco, co je smysluplným protažením generační snahy našich předků. Na jednom z prezentovaných domů visel citát, pod který se podepisuje: *„Lidé obětují zdraví, aby vydělali peníze, potom obětují peníze, aby znovu získali zdraví. Potom se tak znepokojují minulostí a budoucností, že si neužívají v přítomnosti. A tak nežijí ani v přítomnosti ani v budoucnosti. A žijí tak, jako by neměli nikdy zemřít, a potom zemřou bez toho, aby předtím žili.“* Dalajlama

Přese všechno špatné, co pandemie přinesla (a že ji někteří zbytečně nepřežili), to pro Davida Vávru byla skvělá doba. Byla to možnost splnit si své sny! Byla to příležitost pro: pořádné vyčistění všeho možného (např. uklizení náradí), pořádné zažití všech kolem (včetně sousedského posezení), pořádné poznání všeho kolem (nejen domu, města, ale celé krajiny české). Aniž by to věděl, plynule te-

matically navázal na mé poslední loňské téma „Co COVID dal?“. COVID dal vedle času také příležitost počátkům, které jako architekt David Vávra zakládá v nové stavbě či přístavbě. V následné diskusi tak musela zákonitě padnout otázka na jeho úplně první práci, kterou jako architekt dělal. To úplně poprvé byla totiž přístavba evangelického kostela v Braníku mezi lety 1986 a 1989! Zákonitě jsme se tedy nemohli po prezentaci s občerstvením a připitkem (v rámci zajímavé diskuze) přesunout nikam jinam než k té přístavbě – Vávrově apsidě... ☺

Mé poprvé s Křesťanstvím (tedy přesněji můj první rok) se tak dovršilo. Nemusím být ani trenér paměti pro to, abych si pamatovala, že letos proběhlo vedle nezapomenutelného Vávrova vystoupení jen májové zamyšlení Lubora Žalmana: „Bible, církev, půjčky a úrok“ (3. 5.).

S impulzem realizovat setkávání nad křesťanskými tématy (pod tehdejším názvem Rozrost) s následnou diskuzí (za dohledu odborníka v osobě faráře Jardy Pechara) poprvé přišel Michael Pfann. Nosná myšlenka měla historicky více názvů než samotných účastníků (do dnešního dne se lavíruje mezi několika termíny...). Tehdejší Rozrost přežil svou klinickou smrt, když účastníci postupně přestali chodit.

Já poprvé přišla na Den dětí (1. 6. 2020) i se svými malými synky. Účastníků bylo jako prstů na jedné ruce. Neuměla jsem tehdy odpovědět ani na jednu z otázek výše. (Do kostela jsem přišla před 3 roky v rámci Noci kostelů doslova „z ulice“...

Dnes mě a mé synky dělí od křtu poslední 3 měsíce (tímto jste všichni začátkem září srdečně zváni!). Věděla jsem však, že mě setkání na měsíční bázi chytla za srdce. Disponovala vším, po čem jsem hladověla: oduševnělým prostředím, krásným zázemím, laskavými a inteligentními lidmi, a navíc ohromným potenciálem setkávání se na měsíční bázi. Vždyť těch, kteří nemají z dětství zažité křesťanské principy výchovy jako já, může být?! Kolik je křesťanských pojmů – matoucích, zavádějících...?! Kolik křesťanských témat stojí za to otevřít (aby již nevyvolávala nejistotu a spory)?!

POJĎME SE SPOLEČNĚ PTÁT, CO VÁS ZAJÍMÁ:

- sňatková politika Přemyslovců?
- nástupnictví na trůn (Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové)?
- boj o investuru (papež versus císař Svaté říše římské)?
- křesťanský slovník (platforma Jardy Pechara)?
- okna fusingová v Evenu (báseň na každé z oken Davida Vávry)?

Těším se s vámi záříjově na viděnou.
Zuzka PAVlíková (od září „Věra“)

KVÍZ

V neděli 13. 6. byl úspěšně odehrán další z historických kvízů bratra Čujana. Tentokrát jsme se věnovali manželům Němcovým z 19. století. Vyprávění postav bylo poutavé, herecké výkony a především paměť účinkujících naprosto obdivuhodná.

Dozvěděli jsme se spoustu zajímavostí, vyplnili otázky kvízu a dva nejúspěšnější řešitelé následně získali krásné ceny. Pan režisér byl spokojen a společně s ním se těšíme na další kvízy, které nás v blízké době čekají:

Již za 14 dní (27. 6.) by měl proběhnout první z nich, další potom jsou plánovány na září.

PC

SVĀŤA KARÁSEK

Milí členové branického sboru,

dovoluji si Vás informovat, že v úterý 11. května jsme v úzkém rodinném a přátelském kruhu důstojně a laskavě uložili do rodinného hrobu č. 339 na motolském hřbitově* urnu s popelem mého kmotra Svatopluka Karáska, mnohým z Vás

*) plánek hřbitova s vyznačením místa najdete na zadní straně obálky (red.)

důvěrně známého. Po dohodě s naším bratrem farářem Jaroslavem Vám tuto informaci dávám na vědomí. Společně máme v plánu časem uskutečnit u Svátova hrobu vzpomínkovou sešlost, o jejímž termínu by zájemci byli včas informováni. V současné době ještě s rodinou řešíme vhodnou formu náhrobku, a tak hodně záleží i na tom, jak se vše bude ve spolupráci s oslovenými umělci a kameníky dařit. Mějte krásné a klidné dny bez stresu a ve zdraví.

Vladimír Košárek

○ TVRZÍCH

a jiných zajímavostech v Praze a okolí

Vnoučata bydlí s rodiči v Krči: V té Krči, asi u Kunratického potoka, byly dvě tvrze. Tvrz je menší opevněný hrádek. Encyklopedie mluví jen o tvrzišti: To je plocha zabraná objektem tvrze. Po rozpadu tvrze nejčastěji zbydou reliéfní relikty – valy a příkopy.

V okolí Prahy v prostoru mezi Kralupy a Čerčany, Hostivcem i Úvaly je více než 115 zaniklých tvrzí. Zachovaných je jich velmi málo: Hostivař, Litovice, Kralovice a Třebotov. Poslední najdeme nedaleko Černošic, silnicí z Radotína. I přímo v Černošicích byla tvrz Bluk, čekající na archeologický výzkum.

Ale vraťme se do Krče: Horní Krč, popsána v Hradech* na str. 31. Zmíněná poprvé r. 1328. Zničena Žižkou během tažení k Vyšehradu r. 1420. Na místě je staříčkový pivovar, sklep s „tajnou chodbou“ mimo stavbu. Na starších mapách je znamení chmele. Dolní Krč (vedle ulice „V podzámčí“). Tvrz bývala v lese, v dosahu Kunratického potoka. Je popsána v Hradech na str. 25. Na místě je zámeček u rybníka. Roku 1988 byly zde úřadovny Agrofertu (???). Jižní svah údolí potoka zaujímaly vinice, již dříve zrušené. Pozdější zástavba vilami na svahu byla obtížnější, ale je vyřešena. Obyvatelé ulice Dolnokrčské se zasloužili o provoz lesního divadla ve Velkém háji mezi léty 1913 až 1953 (pod ulicí Nad Lesním divadlem v Braníku, sídliště Novodvorská). Hlediště divadla bylo pak roku 1953 zničeno buldozery. Divadlo údajně hrálo buržoazní operety. Divadelní oddělení Národního muzea vlastní brožuru o provozu tohoto divadla. Modřínový, dosti veliký les bohužel není příliš udržován, a tak pustne a strádá. Divadelní scéna v lesním divadle by zasloužila obnovu jako podobná scéna v nedalekých Řevnicích, která je nyní hojně využívána k různým představením a kulturním akcím.

J. Čujan

*) Hrad, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku VII – Praha a okolí, 7. v sérii, kol. autorů, 1988

JIŘINA ŠIKLOVÁ,

Julie Matoušková a Anna Kavinová

Zemřela Jiřina Šiklová. V novinách se dá dočíst ledacos o ní pozitivního. Byla to statečná žena. Pár vzpomínek, které níže nabídnu, jsou jen takové střípky. Možná, že je někdo doplní.

Pokud vím, tak paní Šiklová se za křesťanku nepovažovala. Přesto měla k řadě křesťanů velmi pozitivní vztah. Vídávala se s mou maminkou a dost si rozuměly. Byly to obě ženy akce. Když moje maminka umřela, tak se nabídla, že její nekrolog píchne na nástěnku, až bude mít Akademická YMCA retreat. V Ymce tak jistě také museli být křesťané, které měla ráda. A mám za to, že její zaměstnání v Thomayerce jako sociální pracovnice v dobách temné normalizace souviselo s Matějčkem a Langmayerem, předními křesťanskými psychology, evangelíky.

Ne se všemi jejími názory jsem souzněl. Moc se mi ale líbila její věcnost, která naprosto nehleděla na to, kdo je v téhle zemi v moci postavený. Takoví lidé, před kterými by si sedla na zadek, prostě neexistovali. Přesto jsem v jednom dvou náhodných rozhovorech, kdy se naše cesty zkřížily, z ní cítil jakýsi smutek. Jsem si jist, že netoužila po nějaké oficiální slávě. Ale možná ji chybělo ocenění od lidí blízkých, vřelost, která nedbá na postavení, ale dokáže ocenit, co pro vás ten druhý udělal.

Před nějakou dobou jsem v rozhlase s ní zaslechl rozhovor, kde se zmínila, že pro to úžasné pašování knih za normalizace, které organizovala a které mělo obrovský smysl, používala mimo jiné garáž sester Matouškových. A o nich chci psát. Víم toho vlastně velmi málo, ale zdá se mi, že se v církvi o nich už téměř neví. Jsou to všechno jenom takové útržky vzpomínek. A můžu se v něčem plést. Budu vděčný za opravy.

Jako malý kluk jsem vídal v kobylickém sboru dvě vysoké dámy. Bylo zjevné, že je moje rodiče chovají v úctě. Občas jsme chodili pěšky do Troje, někdy do zoo. Byla to z Kobylic docela štreka. Chodilo se ulicí Trojskou, co dnes jezdí tramvaj. A také ulicí Na Dlážděnce, s ní rovnoběžnou. Vypadalo to tam tehdy jako na té největší periférii. A pak se přišlo do Troje, do vilové čtvrti, která naopak odkazovala na prvorepublikovou honoraci. V ulici Na Kazance sestry Matouškovy bydlely. Julie Matoušková se nikdy nevdala. Byla to, domnívám se, první evangelická teoložka. Její sestra, Anna Kavinová, byla MUDr. Taky jedna z prvních. Navíc malovala. Obrazy květin a tak. Mám za to, že Kavina, snad také MUDr., zemřel poměrně mlád.

Mohlo mi být tak osm let, když jsme k nim zavítali na návštěvu. Pamatuji si, že se servírovala malinová šťáva ve džbánu a že jsem asi dost otravoval, takže mi byla nabídnuta hra Člověče, nezlob se. Už nevím, kdo se obětoval a hrál se

mnou. Co si ale pamatuji, že i ta hra měla punc jiné doby. Nebyly tam totiž figurky jakoby s hlavičkou, ale čistě zkosené jehlany. Dnes bych řekl, že to bylo kubistické Člověče.

Když jsem působil v kobylyské mládeži, tak jsem jednou sestrou Matouškovou požádal, aby na mládež přišla a pověděla něco o dobách, kdy byla aktivní. Stydím se říci, že mi úplně všechno, co říkala, vypadlo z hlavy. Zapamatoval jsem si jediný nedůležitý detail. Pečlivě urovnávala lístek od tramvaje a vykládala, že lístky schraňuje, protože sociální odbor na Praze 7 jim projeté tramvajové lístky proplácí. Asi to teda nebylo úplně snadné pro sestry vyjít. A to měly prvorepublikové auto. Nevím, jakou značku. Nic si kolem toho vozu nevybavuji, byť jsem ho jistě viděl.

Když je oslovila Jiřina Šiklová, tak auto zaparkovaly na ulici a garáž poskytly dovozu západní zahraniční literatury. Nikoho na sociálním odboru ONV Praha 7 jim jít zkontrolovat garáž nenapadlo. A ani StB neměla dost fantazie, aby si představila takovou statečnost osmdesátiletých sester.

A to je tak všechno. Vlastně ještě jedna drobnost. Když byl po roce 1968 dokončen nový evangelický kostel v Kobyliších, tak to bylo něco úžasného. Za švýcarské peníze úplně jiné pojetí svátostného prostoru. Všechny stěny bílé. Jinak už jenom hnědé obdélníkové dlaždičky. V kanceláři pak dřevo. Bylo jasné, že ty bílé stěny mají zůstat bílé. Že to tak architekt zamýšlel. A pak se jednu neděli objevil nápis Já jsem ta cesta, pravda i život. Velká písmena oddělené jedno od druhého, snad z plechu vystřižená. Nebylo to špatné, ale působilo to trochu nesourodě. Když jsme se na mládeži bratra faráře Karase na to ptali, tak vyložil, že to na staršovstvu prosadila sestra Matoušková. Na Božím slově jí záleželo.

Aleš Drápal

VP TRADIČNĚ NETRADIČNÍ

Píše se květen léta Páně 2021 a poté, co přestaly chodit Petrovy výklady Hesel NA KAŽDÝ DEN, se mi zdá, jakoby se Bůh odmlčel. Od podzimu až donedávna chodily a zčistajasna nic. Tak je to zase jen a jen na mě, abych opět sám mezi řádky hledal „co říká Hospodin“.

Vlastně vždycky to bylo na mně. No, upřímně řečeno, na každém z nás. Nicméně jsem si už na to Petrovo zasílání biblických veršů a jejich výkladů tak nějak zvykl. Jako by mluvily přesně do životních situací a problémů, které jsem prožíval.

Staly se tak nějak součástí života všech těch, kteří je dostávali, aby každý věděl, že Bohu našemu není jedno, jak se pereme s Covidem a vším, co všechna ta

omezení znamenají. Co roušky, respirátory, setkávání v omezeném počtu a u večeře Páně kalíšky místo kalicha znamenají.

Je jedna z květnových nedělí a jsem rád, že mohu jít na Bohoslužby. Je totiž Nanebevzetí a to je pro všechny křesťany bezesporu stejně velký svátek jako Vánoce, Velikonoce a seslání Ducha svatého. A všechny tyto svátky se slaví večeře Páně, jako symbol Kristovy oběti. Jako symbol připomínky Boží smlouvy s člověkem.

Pryč jsou ty doby, kdy byla večeře Páně opravdu večeří. Kdy taková večeře trvala i několik hodin. Dnes je již večeře Páně jen symbolickou připomínkou.

Velmi dobře si vzpomínám na své první přijímání Léta Páně 1980. Byl to pro mne velmi slavnostní zážitek, stejně jako moje první vysluhování o čtyřiaadvacet let později na jáhenské praxi v Suchdole nad Odrou.

Vždycky, vlastně vždycky to je zážitek. I když to tak některým již dnes možná ani nepřijde. Už ani nevím, kde to bylo, ale pamatuji si na jedno vysluhování, kdy se místo klasického červeného vína prodávalo víno hroznové. To aby mohly přijímat i děti.

Když tak nad tím vším přemýšlím, kladu si otázku: „Je snad večeře Páně jakýmsi novodobým upgradem sederové večeře?“ Jen vzpomeňme na Ježíšovu poslední večeři. Hod beránka, který před svou smrtí slavil se svými učedníky (L 22,7–23;). Pravda, v současné době při sederových večeřích nedochází k vyznání vín ani ke slovům ustanovení.

I když... jak můžeme ve zmíněném lukášovském odkazu ve verších 19 a 20 v kralickém znění číst: „A vzav chléb, díky činiv, lámal a dal jim, řka: To jest tělo mé, kteréž se za vás dává. To čiňte na mou památku. Takž také dal jim i kalich, když bylo po večeři, řka: Tento kalich jest nová smlouva v mé krvi, kteráž se za vás vylévá.“ Ježíš tu poprvé používá onu nám tolik známou formulaci, užívanou při večeřích Páně. Pokud si dobře vzpomínám, tak právě podle těchto slov jej Kleofáš a ještě jeden z učedníků v Emauzích poznali. Když „vzav chléb, rozlomil a díky činil...“.

Ježíš tedy, aspoň pro mne, dává onomu Hodu beránka zcela nový význam. Význam neopakovatelného zážitku, při kterém jednomu zjihne srdce, až se i útroby hnou.

A přesně takový byl i můj poslední zážitek, když jsme s Jelenem a jeho maminkou měli v parku rehabilitačního střediska na Malvazinkách takovou malou připomínku večeře Páně, ke které nám posloužil kus rohlíku a kulička bílého vína.

Žádné vyznání vín. Žádné formule. Dokonce ani Credo. Prostě jsem jen řekl, že jde jen o připomínku večeře Páně, kterou jsme před několika hodinami slavili, podal jsem oběma kus rohlíku s kuličkou bílé révy, pojedli jsme a zbytek jsme pak pojídali při družném hovoru.

Zvláštní byla ta návštěva u Jelena na Malvazinkách. Víte, díky té připomínce se stala tak nějak zvláštní a i najednou bylo 17.00 a já odcházel naplněn čímisi, co ani slovy vyjádřit nelze.

Vlastně si vzpomínám ještě na několik velmi zvláštních způsobů vysluhování. Bylo to asi tak před rokem. Byla neděle, kdy se vysluhovala večere Páně, a já byl zrovna v práci. Sluchátka na uších, oči na monitorech, kolem mne kolegové zabraní do své práce a já. V čase, kdy mělo vysluhování probíhat, vyndal jsem skrojek chleba, rozlomil, pozdvihl a stejně tak i kuličku bílé vinné révy, v duchu odříkal formulaci ustanovení a pojedl.

Jak praví jeden židovský vtíp. Všude kolem mne vysoké pracovní nasazení a napětí, jen já jsem v tu chvíli prožíval vnitřní pokoj se svým Bohem.

Podruhé to bylo o několik měsíců později. Měl jsem zrovna pohotovost a musel jsem zůstat doma. Tentokrát jsem ale, na rozdíl od předchozího případu, mohl celou bohoslužbu sledovat na svém mobilu a mohl si spolu s chlebem připravit i skleničku červeného vína.

Zvláštní jsou ta vysluhování. Ježíš při poslední večeři (Hodu beránka) udělá něco, co se pak ve velmi zkrácené formě stane ustanovením k vysluhování, jiný zase použije párátko, na která napíchne kuličky s vinnou révou a chlebem, aby se mohly připojit i děti, a covidová situace nás mnohdy dostane do situace, kdy prožíváme vysluhování buďto doma u mobilů, nebo počítačů, či v práci, anebo s přítelem v rehabilitačním středisku v parku.

Pavel Sivák

S ČEDOKEM PŘES NDR NA SVOBODU

Dnes je tomu 56 let, co jsem krátce po 4. hodině ranní potichu a tajně odešel s jedním kufrem v ruce z rodného domu, abych včas nastoupil s manželkou Věrou do zájezdového autobusu Čedoku, který v 5 hodin odjížděl z nevlídné Československé socialistické republiky soudruha prezidenta Antonína Novotného do válkou dosud poznamenané, ošuntělé Německé demokratické republiky soudruha Waltera Ulbrichta. Odcházel jsem bez rozloučení s rodiči a sourozenci, s rozechvělým vědomím, že se možná nikdy nevrátím, v nejhorším scenáriu se s nimi již nikdy nesejdu, neuvidím, nepotěším se, vnučata svým rodičům nepředstavím. Věděl jsem, že odejít musím, a to dříve, než ke mně přijdou podruhé sou-

druzi s nabídkou členství ve straně. Ti soudruzi, kteří mně již dvakrát znemožnili vysokoškolská studia.

Bylo to tak pro mne dost těžké, ale jistě rozumnější nezapojit své nejbližší do našeho riskantního plánu útěku na Západ. Ano, na Západ. On totiž ten autobus po nervózním, ale jinak bezvýznamném pětidenním courání se po endéer vjel v přímořském Rostocku na bělostný trajekt, který nás po šesti nervózních hodinách vylodil v přístavu ve švédském Trelleborgu. Z dusného komunistického ghetta na svobodu.

Pěti z 25 cestujících se při vstupu na vysněnou švédskou půdu uvolnil srdeční sval, aby mohli opět volně dýchat. V autobuse totiž okupovalo 52 sedadel jen 25 Čechoslováků, z nichž někteří po tvrdém výběru a kádrování až zázračně dostali do pasu tzv. výjezdní doložku pro třídní návštěvu jižního Švédska. Těch pět bylo totiž hned první den zájezdu ještě v Praze postrašeno neověřenou zprávou, že „Švédi uprchlíky z ČSSR vrací“. Ovšem, byla to bohapustá lež rozšířená naší průvodkyní, jejíž pravou úlohu hlídacího psa jsme snadno rozeznali krátce po našem nástupu do autobusu. Ano, Švédi vraceli, ale jen kriminálníky. O těch pět „uprchlíků“ byl ovšem autobus při návratu do Prahy lehčí. Hahaha!

Dnes vás tou vzpomínkou bavím, ale tehdy to humorné nebylo. Jeden z naší uprchlické party, Luděk, se nám poslední večer v hotelu na německé pevnině svěřil, že si již jednou za nezdařený pokus o nedovolený odchod na Západ odseděl rok ve vězení. Třásl se mu při tom ruce, jen stěží udržel v prstech skleničku kyselého německého ryzlinku. A přítel Jirka, syn ve válce padlého RAF pilota, který si v autobuse studoval anglický slovník? Z něho, z jeho cajkových kalhot a lodního kufru bylo na hony cítit, že se vracet do Čech nechce a nebude. Jak on, zásadní antikomunista, svobodář až libertarián, se dostal do autobusu směřujícího do kapitalistického Švédska? Češi jsou ovšem plémě vynalézavé a s odvahou a trochou štěstí se i malé zázraky mohou stát a nepovolený útěk na Západ podařit.

Dnes je krásný jarní, sluncem prohřátý, téměř letní pařák. Jen ten šerík nestihl po chladném dubnu plně rozkvést a provonět Prahu. Ale on to jistě během několika dní dohoní a potěší nás, jako tomu bylo v máji '45 a následně při většině každoročních oslavách konce druhé světové války.

Šeríkový keř a vůně jeho květů byly a navždy jsou pro moji generaci spojeny s koncem válečných tragédií a stresů. Jako děti jsme věděly, kde je na pražské Dobešce ten nejlepší, v nejkrásnější barvě, s nejbohatším květenstvím a s nejlahodnější vůní. Pod dohledem učitelů a učitelek, se zatajeným dechem, ale zcela dobrovolně jsme květy „bezu“ zdobili pomníčky obětí pražského povstání. Jen náhodou nebyl mezi nimi i můj otec, náš táta.

V tom pro mne osudném dnu v květnu 1965 bylo deprimující vstávat ještě za tmy a v chladném, sychravém větru vyrážet do nejistoty, do neznáma. Jako

kdyby mě nepřivětivá příroda varovala, že v mém novém životě nebude vše jen pohoda, ozářená sluncem. I keře šeříků byly tehdy v té mizérii opatrné, zpomalené, ještě bez květů.

Zapnul jsem si šusták a vyrazil.

Petr Bísek

Vyšlo v MFD 11. 5. 2021. Upraveno, doplněno.

LETNÍ POZDRAV

z hanácké hospody ve Šternberku

Znáte to. Venku je jak v té staré písničce od Chladila „pětatřicet ve stínu, se střechy kape tēr...“.

Vracel jsem se pěšky domů, když mně v nosu uvízla vůně, jako když máte hlad a hlavně chuť na něco dobrého. Ta vůně byla tak nakažlivá, že mne přemohla, i když domů to bylo už jenom tak pět minut pěšky. A tak jsem se nechal vlákat do restaurace, kde se vůně ještě znásobila a chuť na guláš se šesti a jedno řezané pivo vyhrálo souboj, že budu brzo doma. Tak jsem se usadil u okna, hospoda byla v odpoledních hodinách poloprázdná, když přišli tři dělníci na oběd. Ani kromě vzhledu mne nijak nezaujali, protože ten gulášek tak voněl...

Najednou mne rozhovor těch třech začal zajímat. Ten gulášek... když jsem upíjel pivo, tak to začalo být zajímavé. Nevím, jak ten rozhovor začal. „Ty vole, ty nemáš jméno, když nejsi pokřtěnej. Mne křtil Zapletal, ten z toho velkého kostela u hradu. A já jsem byl pokřtěnej v Hůzové u Tomáška (později byl arcibiskup).“

Vtom si ten první vzpomněl na faráře z toho velkého kostela. Jmenoval se Zapletal. Najednou ten nepokřtěný chtěl pořád něco říct, ale rozhovor byl tak překotný, že se nemohl dostat ke slovu. Až najednou vyhrkl – mne taky chtěla pokřtít – babička, ale fotr jí to zakázal. Pečlivě jsem vyčistil talíř, dopil pivo a chtěl jsem se přidat k hovoru.

Pánové měli ale dojezeno a dopito, a tak mne nechali, ať se s tím poperu. Že nemá jméno? No, já jméno mám a pokřtěnej jsem taky. Měl jsem se jmenovat Lukáš, ale teta z Prahy prohlásila, že bych šišlal, tak jsem nakonec Martin. Myslím si, že to Pánu Bohu ani moc nevadí. Tak, vidíte, i křest vyvolá malou při a ani k tomu nepotřebují teologa. To, že se mohou křít i dospěláci, už jsem jim nestihl ani říct. Škoda, tak i ten třetí mohl mít jméno.

Martin Bareš

SBOROVÁ KNIHOVNA

Můj drahý Tasemníku

Jen málokterá tak útlá kniha se čte tak dlouho a tak těžce jako **Rady zkušeného ďábla** od C. S. Lewise. Nechte se mýlit, nemluvím o kvalitě obsahu nebo málo napínavém ději. Nic takového. Jde o přirozenost většiny čtenářů se ztotožňovat s hlavním hrdinou a nějakým způsobem mu nadřžovat. Jak se ale chcete ztotožnit s ďáblem? Odpovím vám, jde to velmi lehce. Až děsivě lehce.

Kniha je psána jako série dopisů strýce Zmarchroba pro Tasemníka. Jde o to, jak člověka, zde označovaného jako pacienta, svést na svou stranu, na stranu „Našeho Otce z Hlubin“ a vyrvat ho ze spárů „Nepřítele“.

Každá kapitola vás nutí se neustále soustředit na to, co ve skutečnosti a pro vás konkrétně zlo je. Chvilka nepozornosti a knihu čtete jako zastánce Pekla. Tento schizofrenní pocit je natolik účinný, že knihu lze číst jen po malých částech, ideálně kapitolách, aby člověk byl schopen rozplést klubko svých myšlenek a srovnal si vždy a znova priority a hodnoty.

Každou chvíli člověk potkává v knize sám sebe a není to ve zrovna lichotivých pozicích. A není to náhoda. Vždyť o vzniku Rad zkušeného ďábla C. S. Lewis sám říká, že nejsou „*plodem dlouholetého studia morální a asketické teologie... existuje ještě jeden stejně spolehlivý (i když ne tak úctyhodný) způsob, jak se poučit o pokušení: Mé srdce mi ukazuje špatnost hříšníků.*“

Celá kniha působí ponuře, nikoliv však beznadějně. Naopak. V každém ďábově úspěchu je možnost volby a naděje pro Pacienta, pro nás všechny Pacienty.

Kniha vyšla poprvé za druhé světové války, v roce 1942, a to v novinách The Guardian. Kniha je věnována Lewisově dlouholetému příteli J. R. R. Tolkienovi.

„Lidé mě často žádali nebo mi radili, abych k původním Radám napsal pokračování, ale po mnoho let se mi do toho vůbec nechtělo. Přestože se mi nic nepsaloby snadněji, nikdy jsem nepsaloby s menším požitkem... Ale i když bylo snadné deformovat svoje myšlení do ďábelského postoje, nebyla to zábava... ta námaha působila jakési duchovní křeče. Když jsem promlouval Zmarchrobovými ústy, mé představy byly plné prachu, hrubého písku, žízně a svědění.“ C. S. Lewis

SNÍM O LEPŠÍM...

Když přemýšlíme nad tím, kam v životě směřujeme a co je před námi, neubráníme se očekávání, že věci budou vždy lepší. Jakékoli okolnosti, které jsou v našem životě přítomné – doufáme, že budoucí doba nám dá něco ještě lepšího. A co jiného očekávat? Vidina horšího jen těžko motivuje k tomu každý den ráno vstát a čelit výzvam života.

V posledním roce mne provázel příběh Abrahama. Nebyla to jeho silná víra a oddanost prozkoušená ochotou obětovat jediného syna Bohu, co ke mně z jeho života promlouvalo, nýbrž překvapivé poznávání Boha, který nás někdy zve na cestu od toho, co považujeme za lepší, k tomu, co On považuje za lepší.

Když Bůh poprvé povolal Abrahama, aby ho následoval, žil Abraham v kolébce civilizace, v možná nejrozvinutější části tehdejšího světa, v úrodném a bohatém území Mezopotámie. Bůh pozval Abrahama, aby ho následovat do země, kterou mu ukáže, a dal mu zaslíbení o jeho potomstvu.

Jakou asi měl Abraham představu o zemi, do které ho Bůh pozval? Nemyslel si, že snad bude velkolepější a bohatší než země, kterou kvůli Bohu opustil? Abrahamovi bylo 75 let. Mohl tedy předpokládat, že cesta, která ho čeká, bude cestou k lepšímu a také cestou, která nebude, s ohledem na jeho věk, náročná.

Abraham ale nenásledoval Boha, protože by měl zaslíbeno něco lepšího. Následoval ho, protože mu důvěroval. Jeden zajímavý okamžik ukazuje na Abrahamův charakter; jeho pokoru a důvěru Bohu, pro který si ho možná Bůh vybral, aby byl otcem národů. Ano, možná nebyl Abraham člověk, který dokázal dobře pracovat se svým strachem. Několikrát se kvůli strachu o svůj život uchýlil k nesprávným rozhodnutím, jež ohrozila život nejen jeho, ale i jeho rodiny. Pro Boha ale zřejmě důležitější než toto byla obecná odevzdanost Abrahama a důvěra v Boží věrné vedení.

Když Bůh povolal Abrahama k následování, vzal s sebou Abraham svého synovce Lota. Abrahamův mladší bratr Háran byl v té době po smrti. Abraham převzal záštitu nad jeho synem, který byl bezdětnému Abrahamovi nejspíše jako vlastní syn. Putovali spolu dlouhou cestu, až se dostali do bodu, kdy jejich společný majetek a stáda byly tak velké, že bylo nemožné, aby pokračovali dohromady. Rozhodli se tedy rozdělit. Když Abraham a Lot dívali na území, jež je obklopovalo, Abraham vyzval Lota, aby si vybral, které území bude jeho. Mladší Lot mohl v úctě ke staršímu strýci ponechat úrodnější území Abrahamovi. Mladší má ještě dost sil poprat se s územím, které nekypí takovou hojností. Lot ale přehlédne území a rozhodne se pro tu část, která vypadá lépe. Tu, která vypadá jako úrodný Egypt, který před nějakou dobou se strýcem opustili. Abraham je po mnohých letech putování ponechán s územím, které mu neslibuje nic než těžkou práci.

Pokračování příběhu nám ovšem ukáže, že jít za tím, co na první pohled zaslubuje hojnost a prosperitu, nemusí být tou správnou cestou. Lot byl člověk,

který neměl charakter jako Abraham. Území, které si vybral, bylo území, které sice vypadalo hojně, bylo to ale území, kde stála města Sodoma a Gomora. Lotovi nedělalo problém žít v blízkosti Sodomy, ačkoli byla Sodoma plná zla a hříchu (Gn 13,12). Nakonec musel Abraham několikrát přijít Lotovi na pomoc, jelikož se Lot pro své volby dostal do těžkých životních situací.

Když si Lot zabral svou část země, Abraham zůstal v daném okamžiku přijetí toho, co mu Lot ponechal. A v té chvíli k němu promluvil Bůh. Země, která byla před ním, byla sice pustá a slibovala nelehký život, byla to ale země, ve které bylo zaslíbení. „*Rozhlédni se z místa, na němž jsi, pohlédni na sever i na jih, na východ i na západ, neboť celou tu zemi, kterou vidíš, dám tobě a tvému potomstvu až navěky*“ (Gn 13,14–15). Bez ohledu na to, jak realita vypadala, Abraham věděl, že stojí v Božím zaslíbení, že Bůh bude s ním. A to znamenalo mnohem víc než úrodnost země, kterou měl obydlet.

Když o stovky let později vede Bůh Izraelity z Egypta do země, kterou jim zaslíbil, můžeme mít pocit, že se věci opakují. Izrael žil po staletí v Egyptě, kolébce civilizace té doby. Byla to prosperující úrodná země, která sytila okolní národy. Když tedy Bůh Izraelity pozval, aby ho následovali do nové zaslíbené země, museli Izraelité hořet představivostí o tom, jaká tato nová země bude, o co velkolepější než velký Egypt může být. Ovšem ještě cestou, když se k nové zemi blížili, jim Bůh odkryl něco o tom, co je čeká: „*Země, kterou přicházíš obsadit, není totiž jako země egyptská, z níž jste vyšli, kterou jsi oséval semenem a zavlažoval šlapáním čerpadla jako zelinářskou zahradu. Země, do níž táhnete a kterou máte obsadit, je země hor a plání. Pije vodu z nebeského deště. Je to země, o níž Hospodin, tvůj Bůh, pečuje. Oči Hospodina, tvého Boha, jsou na ni neustále upřeny, od začátku roku až do konce*“ (Dt 11,10–12).

Bůh vedl Izraelce ze země mocného veletoku, který dával možnost nezávislosti, do země hor, která je závislá na dešti seslaném Bohem. Boží představa o tom, co znamená země zaslíbená, byla jiná než vysněná země Izraelců – je to země, která učí životu závislému v pokoře na Bohu. Ani Abraham, ani Izraelci nedostali zemi, která by sama o sobě přetékala hojností a slibovala bezstarostný a jednoduchý život. Dostali ale zemi, která je měla učit o Hospodinu – jeho pečujícím a milujícím srdci, které si přeje, abychom žili denně jen z něj, abychom se nenechali nasytit ničím jiným než tím, co pochází z jeho dobrých rukou.

Tudy vede cesta víry – mnohdy naprosto opačným směrem, než který bychom si přáli. Mnohdy směrem od toho, co považujeme za žádoucí a úspěšné. Oddané následování Boha nás bez ohledu na náš věk často vede do míst, kde, zdá se, není úrodná zem, kde není závlaha, kde není prosperita. Stojíme-li ale v Boží vůli, pak si můžeme být jisti, že tato zem je požehnaná a je v ní zaslíbení Boží věrnosti. A to je víc než cokoli, co nám svět může nabídnout.

BĚLOHORŠTÍ MUČEDNÍCI A MY

Je to až překvapivé, jak málo jsme z médií dozvěděli něco nového a zajímavého o Bílé hoře navzdory kulatému výročí. Jako by se to celé točilo kolem opakování, že to není tak, jak nám vyprávěl Jirásek (který ovšem přímo o tomto tématu nepsal). A přitom stačí, aby si člověk přečetl vynikající pojednání o Bílé hoře, které napsal přední český historik – a katolík – Josef Pekař, aby se mu stalo zřejmé, jak obrovská to byla tragédie. Ze země, která byla součástí evropského vývoje, se stal prošpiclovaný skanzen dobrých poddaných vychovávaných v ducha hesla, ke kterému se později hlásil císař František – totiž, že nepotřebuje poddané vzdělané, ale poslušné.

Pekařova kniha je k dosažení na internetu.* Nejde o to, že by člověk musel brát všechno, co Josef Pekař zde napsal, jako závazné. Ale aspoň nějaká minimální znalost tématu by se hodila.

I u profesionálních historiků se v dnešní době lze setkat se zlehčováním lidského utrpení v době pobělohorské. A z nějakého důvodu se takové výklady setkávají až s žíznivým přijetím ze strany novinářů, kteří touží vyložit, že všechno bylo jinak. Jen výjimečně se takové zlehčování setká s kompetentní oponenturou. Výjimkou, na kterou bych rád upozornil, je díl Historie.cs nazvaný Jak temné bylo temno. Historikovi Jaroslavu Čechurovi se v něm postavil ekonom a právník Libor Dušek, člověk, který, pokud vím, nemá s křesťanstvím nic společného, ale zabývá se historií institucí.

Tím vůbec nechci popírat úžasné věci, které byly v Čechách vytvořeny během doby barokní. Když jsem Janu Sokolovi jednou říkal, jak je moje žena unesená Santinim, tak mi povídá: „Já vůbec nechápu, pro koho to stavěli. Nejhezčí je to ze vzduchu.“ Ano, v dobách nesvobody, když dozor trochu poleví, se často objeví prostor pro tvorbu, pro kterou se v časech bez státního nebo církevního dirigismu finance nenajdou. A výsledky mohou být úžasné.

Dnes ještě nikdo nemluví o českém filmu v šedesátých letech jako o něčem, co svědčí ve prospěch tehdy vládnoucího režimu. Za nějakých čtyřicet let se však takové argumenty docela dost dobře možná vynoří.

Tohle všechno píšu jako úvod. Přemýšlím o tom, jak se mám dívat na bělohorské mučedníky, na ty, které tak teatrálně a krutě nechal Ferdinand popravit na Staroměstském náměstí.

Rád bych ještě předeslal, že v sobě nenacházím žádný protikatolický osten. Katolická církev má mnoho tváří. Nějaký paušální soud je dnes k ničemu. O Bílé hoře a jejích následcích jsem slyšel krásně a rozumně mluvit jeptišku z bělohor-

*) [https://cs.wikisource.org/wiki/Bílá_Hora_\(Pekař\)](https://cs.wikisource.org/wiki/Bílá_Hora_(Pekař))

ského kláštera, která o tom hodně ví a která o tom hodně přemýšlela. A jsou samozřejmě i tací, kteří o tom vědí méně a jsou zaměřeni na to, aby z toho všeho, co se pak dělo, katolickou církev vyvinily. To mi bývá líto, spíše kvůli nim. Každé ohýbání pravdy s sebou nese i ohýbání vnitřního člověka.

Místní i zahraniční historici se shodují, že povstání českých stavů bylo zpackané. Čeští stavové neposkytli kvůli hledání výhod pro sebe solidaritu v letech předchozích jiným protestantským stavům, které Habsburkové drtili. Neměli jasný plán, neměli zajištěnou mezinárodní podporu – byť se jim jí nakonec dostalo. Marně na ně Fridrich Falcký, kterému máme sklon se vysmívat, v létě 1620 naléhal, že jde o všechno a že do toho musí vložit svoje prostředky v daleko větší míře. Jenomže oni si představovali, že když prohrají, bude nějaké bububu, něco se jim zabaví a pojede se dál.

Ovšem ne všichni. Byly i jasnozřivé výjimky. Třeba Jan Albrecht Smiřický, který bohužel zemřel půl roku po defenestraci, to viděl jasně. Říkal ostatním, že je lépe přijít o velké bohatství a zachovat si čest než se vrátit s velkou ostudou a posměchem (a pak přijít možná o všechno). Takových jako Jan Smiřický ovšem nebylo dost. Ten způsob, jak rychle to stavové vzdali, je až ostudný.

Ani po Bílé hoře nebylo vše úplně ztraceno. Nicméně to byli téměř jen cizinci, kteří nepropadli malomyslnosti. Holandský plukovník Franck držel Tábor až do listopadu 1621. Skotský důstojník John Seton bránil Třeboň až do března 1622. Mansfeldův poručík Hans Junckher vydržel na Zvíkově až do června 1622. Mansfeld byl odvolán z Plzně v březnu 1621. Pak jeho posádka, údajně bez jeho vědomí, Plzeň vydala za 140 tisíc zlatých úplatku.

Bylo snad povstání chybou? Domnívám se, že ti, kdo ho způsobili, věděli, co dělají. Nedívejme se na to nutně katolicko-protestantskou perspektivou. Ale spíše tak, že to bylo období, kdy se rodila idea absolutní moci. Ne středověký svět lén a vzájemných povinností, ale moc panovníka, která není ničím omezována. O likvidaci protestantů v českých zemích by se Habsburkové pokusili tak jako tak. Málodko u nás ví, že rakouské země byly v polovině 16. století z poloviny luteránské. V době českého stavovského povstání byla protireformace v zemích rakouských již víceméně dokončena. Čeští stavové věděli, že Čechy jsou další na řadě.

Jenomže si jich jen málo připustilo, jak neúprosný protivník před nimi stojí. Někdo, kdo touží po absolutním vítězství. Ti mužové, kteří pozdvihli zbraň na obranu svobody, mají moji úctu. Protože rozpoznali její ohrožení. Zásadní ohrožení. Přijali odpovědnost. A to je lepší než se skrčit a mrmlat. Jim se ovšem nepovedlo svobodu ubránit. Také proto, že nějak vytěsnili ze své mysli informace o rozhodnosti a nelítostnosti svého protivníka. I když ty informace měli.

Jejich oběť, a vlastně celá oběť Čech a Moravy, nebyla úplně marná. Habsburkové se trochu přepočítali. Kdyby se v českých zemích chovali uměřeněji, tak by

nevyšel v protestantských mocnostech pocit ohrožení, který byl tak silný, že se do věci vložily i severské protestantské státy, které přímo ohroženy nebyly. Protestanté měli tak trochu štěstí, že Habsburky se cítila ohrožená i katolická Francie. Opravdu, mezi roky 1620 a 1624 k žádným významným bojům nedocházelo. A možná stojí za to si připomenout i to, že Habsburkové saskému vévodovi slíbili, že luterány budou dál v Čechách tolerovat, což mu spolu s Lužicí stačilo ke spokojenosti. Nedodržení tohoto slibu také hrálo roli.

Dnes už je jistě hodně věcí jinak. Když jsem byl jako dítě v Anglii, tak mě zarazilo, že o bělohorské bitvě ví víceméně každý absolvent střední školy. Jako příklad toho, jak se ztrácí svoboda a začíná útlak.

Žijeme v době, kdy se různé kulturní konflikty zase rýsují. Vůbec nemám tušení, co se všechno přihodí. Zdá se mi ale, že se opět objevuje taková ta nelítostnost, zarputilost, touha po zašlapání těch druhých, která je nesena přesvědčeností o vlastní mravní nadřazenosti. A to je kontext, ve kterém možná stojí za to se nad Bílou horou zamýšlet.

Aleš Drápal

MŮJ PRVNÍ LETNÍ TÁBOR BYL YMCA V SOBĚŠÍNĚ

Léto je tu a s ním i vyslání děcek do vybraného tábora někde u lesa, u vody. Tak tomu bylo i za mého mládí – nejdříve jsme utekli z Prahy celá mladá rodina, čtyři děti, někdy i s irským teriérem Tobykem a siamskou kočkou Bobešem. Později my tři kluci samostatně – naši rodiče si od nás potřebovali odpočinout, na týden dva, někdy i na déle předat starost a výchovu svých potomků důvěryhodné organizaci. A tou byla YMCA (Young Men's Christian Association – Křesťanské sdružení mladých lidí), nejstarší, největší a nejrozšířenější mládežnická organizace na světě, která „usiluje o harmonický rozvoj člověka, jeho ducha, duše a těla“. Založená v roce 1844 v USA, do Československa pronikla mj. přes československé legie. Akademická YMCA byla místem, kde se před druhou světovou válkou potkali moji rodiče.

Z oslavy 20 let YMCA Braník v našem kostele před dvěma týdny jsem si přinesl domů čtyřstránkové YMCA NOVINY, které sice vyšly v létě 2020, ale texty a obrázky v nich jsou hlavně z doby před válkou, ale i krátce po ní. Pro mne je to velice zajímavé čtení, které ve mně probudilo dávno zapadlé vzpomínky na jedno poválečné léto.

Táborů i různých brigád, nejen letních, jsem za mlada prošel celou řadou. Ten úplně první, na který si pamatuji, byl nádherný YMCA Masarykův tábor u Soběšina na Sázavě. Založen byl v roce 1921 poté, co hrabě Sternberg daroval pozemek na vystavění tábora pro mladé hochy a muže, ze kterého se s podporou prezidenta Masaryka brzo stal „ráj hochů na Sázavě“. Za války ho zabavil německý Hitlerjugend, k 1. lednu 1951 byla YMCA komunisty zakázána a její členové podobně jako za německé okupace nemilosrdně persekuováni, tábor zabaven, aby v době totality sloužil jako režimem řízená Cestovní kancelář mládeže. Až po sametové revoluci byla YMCA a její tábory – letos jich je 55 po celé republice – obnoveny. Dnes má česká YMCA 28 poboček a téměř 4000 členů. Ve 120 zemích světa členů 58 milionů.

Co si z tohoto tábora pamatuji? Ne tak moc, čtyřletý, ale dva zážitky byly tak mimořádné, že se mnou zůstaly navždy. Jsou to sice jen kusé, ale stále velice živé obrázky, které dokážu vydolovat ze závitů svého dřavého mozku.

Zavírám oči, přenáším se do světa vzpomínek a vidím naši matku, jak úspěšně baseballovou pálkou práskne do nadhozeného míče, aby potom jak dobře řízená raketa postupovala od mety k metě a nakonec získala bod pro svůj tým.

„Mámo, co tam dělal ten chlap, který běžel s tebou?“ ptal se můj nejstarší bratr Jan. „Já bych bez něj nevěděla, co mám dělat. Nikdy jsem baseball nehrála, neznala jsem pravidla,“ smála se naše máma. Dík jejímu atletismu a nezkrotné bojovnosti se stala hvězdou utkání. Já tu atmosféru, hrdost na naši mámu, cítím i dnes. Matka čtyř dětí do 10 let.

Na travnatém plácku před naší rodinnou vilkou na Dobešce jsme pak s dalšími děcký z okolí hráli naši verzi baseballu, kterému jsme říkali „americký pasák“. Místo pátky jsme míč odpalovali dlaní a mety byly jen dvě, na víc nebylo místo. Hodně mě to bavilo, i když držet krok s mými staršími bratry nebylo vždy jednoduché.

Moje druhá vzpomínka na tábor YMCA je ještě zajímavější, snad bude i pro vás. Tábor byl krátce po druhé světové válce jen spartánsky vybaven, bylo třeba si přivést vlastní povlečení na slaměné matrace. My jsme byly čtyři děti – kluci 4, 6, 8 a roční holčička –, a tak jsme toho měli sbalenou pěknou hromadu výbavy na celý týden. Nebo dva? Naše energická matka to vyřešila typicky po svém – s pomocí naší tety Marty nacpala vše do tří velkých balíků, které svázala pevným provazem a strojvůdce Posázavského pacifiku poprosila, aby vlak, který v jednom místě projížděl blízko tábora, natolik zpomalil, aby mohl průvodčí za jízdy naše rance vyhodit z vlaku do lesa, kam jsme si pro ně později snadno došli. Bylo to jen kousek lesní cesty do tábora, ze zastávky vlaku víc než kilometr.

Pokud si pamatuji, dobře to všechno dopadlo a mé vzpomínky na YMCA tábor v Soběšíně jsou jen pozitivní.

Petr Bísek

KONTAKTNÍ INFORMACE

ÚŘEDNÍ HODINY FARÁŘE JAROSLAVA F. PECHARA

čtvrtek 15.00–17.00, jinak po předchozí domluvě

SBOR ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

Modřanská 1821/118, 147 00 Praha 4 – Braník

Telefon: 244 461 037

E-mail: branik@evangnet.cz

ČÍSLO ÚČTU: I35027438/2010

Variabilní symboly:

111 křesťanská služba

222 salár

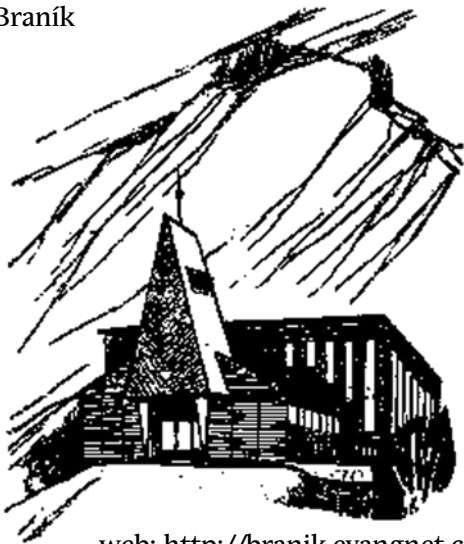
333 dar

444 Jeronýmova jednota

555 nepálský student

888 rekonstrukce kostela (plyn...)

999 úpravy sálku a zahrady pro děti

web: <http://branik.evangnet.cz>

PRAVIDELNÝ SBOROVÝ PROGRAM

na 2. straně časopisu

BRÁNA

měsíčník pro členy a příznivce sboru ČCE Praha-Braník

XXV. ročník, číslo 6/cerven 2021

Vychází zpravidla každou 1. neděli v měsíci.

Redakce: Katka Winkelhöferová, Jarka Pecharová

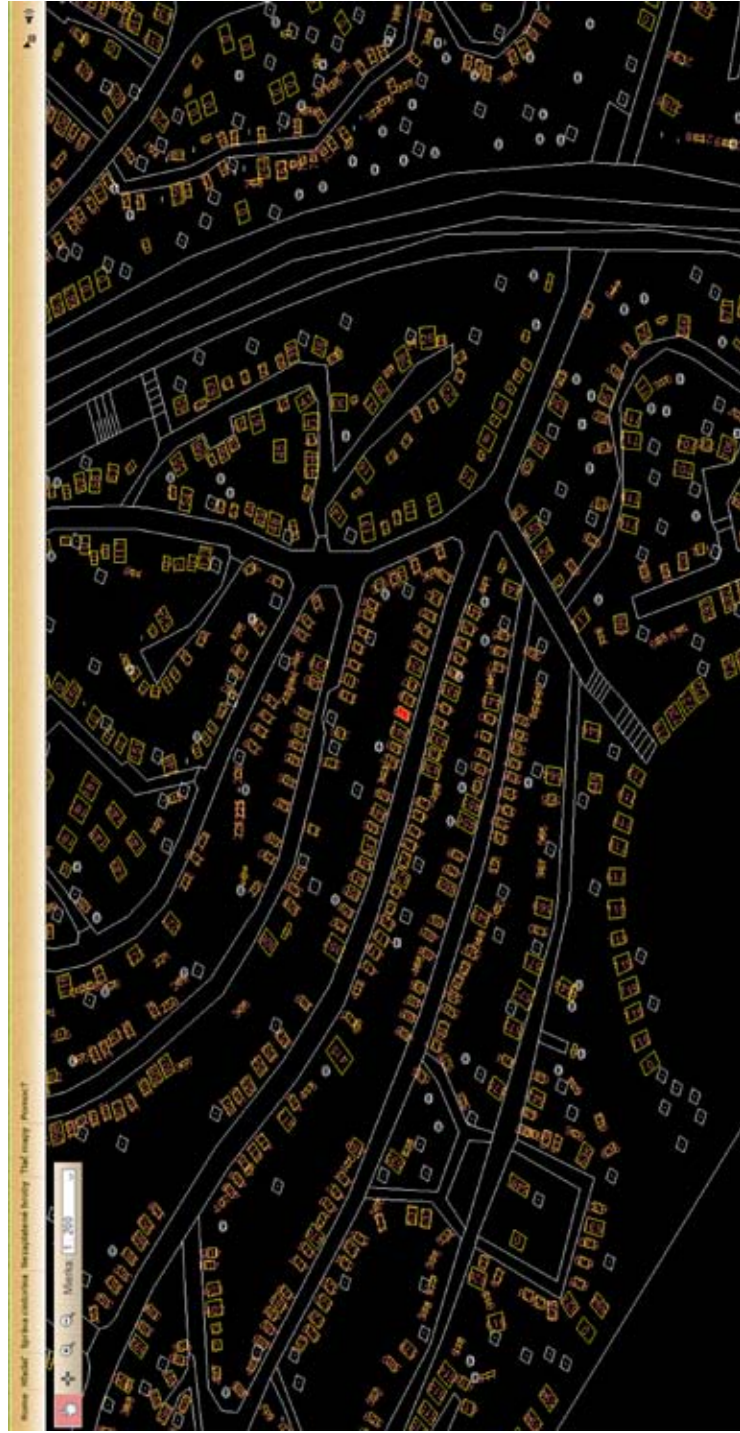
Sazba: Miloš F. Pechar, kesolim@seznam.cz

Korektury: Pavlína Kroužková, David Navara

Archiv časopisu: <http://branik.evangnet.cz/brana.php>

Redakční uzávěrka časopisu je poslední neděle v měsíci,
příspěvky posílejte e-mailem: branickabrana@gmail.com.

Autorům děkujeme za články i fotografie.

motolský hřbitov v Praze – umístění hrobu Sváti Karáska
viz článek na straně 8